

HRVATSKI SABOR

KLASA: 740-15/20-01/03

URBROJ: 65-20-02

Zagreb, 6. svibnja 2020.

Hs**NP*740-15/20-01/03*65-20-02**Hs

P.Z. br. 945

**ZASTUPNICAMA I ZASTUPNICIMA
HRVATSKOGA SABORA**

**PREDSJEDNICAMA I PREDSJEDNICIMA
RADNIH TIJELA**

Na temelju članaka 178. i 192. Poslovnika Hrvatskoga sabora u prilogu upućujem *Prijedlog zakona o sprječavanju profiterstva u vrijeme elementarnih nepogoda i epidemija, s Konačnim prijedlogom zakona*, koji je predsjedniku Hrvatskoga sabora podnio Klub zastupnika SDP-a, aktom od 6. svibnja 2020. godine uz prijedlog da se sukladno članku 204. Poslovnika Hrvatskoga sabora predloženi Zakon donese po hitnom postupku.

Za svoje predstavnike, koji će u njegovo ime sudjelovati u radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Klub je odredio Davora Bernardića, Arsena Bauka, Sabinu Glasovac, Sašu Đujića, Željka Jovanovića, Peđu Grbina, Branka Grčića, Borisa Lalovca i Gordana Marasa, zastupnike u Hrvatskome saboru.

PREDSJEDNIK

Gordan Jandroković

**HRVATSKI SABOR
KLUB ZASTUPNIKA SDP-a**

Klasa:
Urbroj:

Zagreb, 6. svibnja 2020.

Hs**NP*740-15/20-01/03*6532-2-20-01**Hs

P.Z. br. 945

REPUBLIKA HRVATSKA
65 - HRVATSKI SABOR
ZAGREB, Trg Sv. Marka 6

Primljeno: 05-05-2020		
Klasifikacijska oznaka	Org. jed.	
740-15/20-01/03	3	
Uredbeni broj	Pril.	Vrij.
6532-2-20-01	1	

PREDSJEDNIKU HRVATSKOGA SABORA

Na temelju članka 85. Ustava Republike Hrvatske i članka 172. Poslovnika Hrvatskoga sabora, Klub zastupnika SDP-a podnosi Prijedlog Zakona o sprječavanju profiterstva u vrijeme elementarnih nepogoda i epidemija, s konačnim prijedlogom zakona. Sukladno članku 204. Poslovnika Hrvatskog sabora predlažemo da se Zakon donese po hitnom postupku.

Za predstavnike Kluba zastupnika SDP-a koji će u njegovo ime sudjelovati u radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela određeni su zastupnici Davor Bernardić, Arsen Bauk, Sabina Glasovac, Saša Đujić, Željko Jovanović, Peđa Grbin, Branko Grčić, Boris Lalovac i Gordan Maras.

PREDSJEDNIK KLUBA
ZASTUPNIKA SDP-a

Arsen Bauk

**PRIJEDLOG ZAKONA O SPRJEČAVANJU PROFITERSTVA U VRIJEME
ELEMENTARNIH NEPOGODA I EPIDEMIJA, S KONAČNIM PRIJEDLOGOM
ZAKONA**

PRIJEDLOG ZAKONA O SPRJEČAVANJU PROFITERSTVA U VRIJEME ELEMENTARNIH NEPOGODA I EPIDEMIJA

I. USTAVNA OSNOVA ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavna osnova za donošenje Zakona sadržana je u članku 2. stavku 4. Ustava Republike Hrvatske (Narodne novine, br. 85/10 - pročišćeni tekst i 5/14 - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske).

II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA TREBA UREDITI ZAKONOM TE POSLJEDICE NJEGOVA DONOŠENJA

Ustav Republike Hrvatske državu određuje kao zemlju slobodne tržišne utakmice, ali i kao socijalnu državu. U vrijeme elementarnih nepogoda i epidemija, zapravo, nema prave tržišne utakmice, ne samo radi poremećaja u ponudi i potražnji, već i zato što postoji potreba da država intervenira i pomogne gospodarstvenicima da prebrode krizu, da se sačuvaju proizvodnja, uredno pružanje usluga, i, prije svega, radna mjesta. Upravo radi toga, Vlada je izašla s gospodarskim mjerama poticaja za gospodarstvenike, što svakako treba pozdraviti. Te mjere moraju biti funkcionalne, transparentne i usmjerene prema onima koji zaista imaju ozbiljne poremećaje u poslovanju. Takvih je subjekata, na žalost, ogroman broj. Mjere su gospodarske, ali i socijalne naravi i, u biti, predstavljaju prihvatljivu intervenciju države u tržišne odnose.

Na žalost, na našem je poremećenom tržištu su primijećene pojave zlouporabe mjera, ali i zlouporabe poremećaja na tržištu koje su duboko nemoralne i utječu na ekonomski i socijalni status građana. Kao prvo, (manji) dio gospodarskih subjekata koristi potpore iako je dvojbeno da li za to postoji objektivna potreba. To se prije svega odnosi na neke tvrtke koje se bave medicinom i farmacijom, neke građevinske tvrtke na području potresom pogođenog područja te neke tvrtke koje se bave trgovinom i opskrbom nekih vrsta roba i usluga.

Posebno je neprihvatljivo da tvrtke koje primaju državnu potporu znatno podižu cijene svojih proizvoda i usluga, a da to nije opravdano porastom cijena roba koje su im sirovina ili koje prodaju, odnosno da dižu cijenu usluga isključivo zato što u nekim krajevima (posebno, dijelovi zemlje pogođeni potresom) građani nemaju izbora i postoji stanje u kojemu naprosto moraju prihvatiti svaku, pa i nemoralno visoku ponudu.

Mogući prigovor da intervencija države limitiranjem cijena u nekim iznimnim situacijama i sankcioniranje ponašanja koje možemo označiti nemoralnim profiterstvom, ne stoji, jer u područjima u kojima ovaj Zakon predviđa mogućnost intervencije države, zapravo, slobodnog tržišta i nema. I zbog trenutnih uvjeta, i zbog činjenice da i same potpore gospodarstvenicima narušavaju (opravdano) načela slobodnog tržišta na kojem država, načelno, ne intervenira.

Zato, ovaj Zakon ima za cilj uspostaviti ravnotežu i pravednost u društvenim odnosima, onemogućiti dalje osiromašenje građana pogođenih elementarnom

nepogodom ili epidemijom te uravnotežiti položaj na tržištu različitih gospodarskih subjekata.

Zakon ne predviđa kaznenopravne mjere, jer postojeći Kazneni zakon pokriva najteže zlouporabe koje se mogu javiti (primjerice, krivotvorenje bilance da bi se dobili poticaji države), već predviđa brze i efikasne upravnopravne mjere. Pravne osobe i pojedinci, pri tome, imaju pravo na sudsku zaštitu od mogućih pogrešaka ili zlouporaba državnih tijela.

III. OCJENA POTREBNIH SREDSTAVA ZA PROVOĐENJE ZAKONA

Za provođenje ovog Zakona nije potrebno osigurati dodatna sredstva u Državnom proračunu.

IV. PRIJEDLOG ZA DONOŠENJE ZAKONA PO HITNOM POSTUPKU

U skladu s člankom 204. Poslovnika Hrvatskoga sabora (Narodne novine, br. 81/13, 113/16, 69/17 i 29/18) predlaže se donošenje ovoga Zakona po hitnom postupku, radi osobito opravdanih državnih razloga. Naime, donošenje ovoga Zakona dio je mjera kojima se sprječava zlouporaba kriznog stanja uslijed epidemije koronavirusa. Slijedom toga, predlaže se i stupanje na snagu prvog dana od dana objave u Narodnim novinama.

KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O SPRJEČAVANJU PROFITERSTVA U VRIJEME ELEMENTARNIH NEPOGODA I EPIDEMIJA

Članak 1. Predmet normiranja

Ovim se zakonom uređuju mjere kojima se sprječava zlouporaba kriznog stanja zbog elementarnih nepogoda i epidemija podizanjem cijena koje očito predstavlja iskorištavanje odsustva redovite tržišne utakmice i nejednakog položaja potrošača i drugih kupaca u odnosu na dobavljače određenih proizvoda i usluga.

Članak 2. Određenje pojmova

U ovome Zakonu pojmovi se koriste u sljedećem značenju:

- **krizno stanje** je situacija u kojoj zbog elementarnih nepogoda ili epidemije postoji na cijelom ili dijelu državnog teritorija poremećaj ponude i potražnje na tržištu roba i usluga zbog kojega cijena određenih roba i usluga značajno prelazi uobičajene cijene, nerazmjerno troškovima poslovanja gospodarskog subjekta;
- **Elementarna nepogoda** je stanje razaranja, ugroze ili drugog poremećaja redovitog funkcioniranja društva zbog požara, poplave ili drugih prirodnih uzroka ili zbog nesreća s posljedicama velikih razmjera, proglašeno odlukom nadležnog državnog tijela, županije ili Grada Zagreba.
- **Epidemija** je širenje određene bolesti na način koji ugrožava život i zdravlje većeg broja ljudi, za čije su zaustavljanje potrebne posebne mjere utvrđene od strane nadležnog državnog tijela koje znatno utječu na redoviti gospodarski, društveni i kulturni život. Epidemiju proglašava nadležno državno tijelo.
- **Gospodarski subjekt** u smislu ovoga Zakona je svaka pravna ili fizička osoba (trgovac pojedinac ili obrtnik), koji na tržištu nudi i prodaje robu ili usluge.

Članak 3. Ovlasti Vlade Republike Hrvatske

(1) U slučaju kriznog stanja Vlada Republike Hrvatske može za cijeli državni teritorij ili njen dio svojom odlukom:

1. propisati cijene određenih roba i usluga na razini cijena koje su bile na tržištu prije elementarne nepogode ili epidemije, imajući u vidu i okolnosti koje su nastupile zbog tih događaja, posebice povećane ili smanjene troškove rada, rast ili pad cijena sirovine ili gotovih proizvoda, poticaje koje su dobili gospodarski subjekti koje prodaju robu i usluge i druge okolnosti važne za pravične odnose na tržištu.
2. naložiti korekciju cijena gospodarskim subjektima koji su formirali cijene proizvoda i usluga zlouporabom kriznog stanja;
3. ukinuti pravo na poticaje/pomoć dodijeljene od strane Republike Hrvatske gospodarskim subjektima koji su svoje cijene formirali zlouporabom kriznog stanja te naložiti povrat odobrenih poticaja/pomoći te

4. naložiti gospodarskim subjektima da potrošačima i drugim kupcima vrate razliku između do tada uobičajene cijene i naplaćene cijene roba i usluga.

(2) Odluka iz stavka 1. objavljuje se u Narodnim novinama.

(3) Ako gospodarski subjekt ne postupi po Odluci Vlade, ona će ponoviti Odluku u odnosu na taj gospodarski subjekt. Za svaku neizvršenu odluku, gospodarski subjekt snosi odgovornost sukladno ovome Zakonu.

Članak 4.

Nadzor nad provedbom mjera i druga nadležnost Državnog inspektorata

(1) Nadzor nad provedbom mjera iz članka 3. ovoga Zakona obavlja Državni inspektorat Republike Hrvatske.

(2) Državni inspektorat Vladi Republike Hrvatske predlaže mjere iz članka 3. ovoga Zakona.

(3) Postupci iz stavka 1. i 2. ovoga članka žurne su naravi.

Članak 5.

Ograničenje mjera

(1) Mjere iz članka 3. mogu se poduzeti samo ako su nužne radi izbjegavanja socijalne ugroženosti građana, omogućavanja urednog rada gospodarstva i društvenih djelatnosti te ostvarenja načela solidarnosti i pravednosti u društvu.

(2) Mjere iz članka 3. ovoga Zakona mogu trajati samo dok traje krizno stanje i dok su nužne za ostvarenje ciljeva iz stavka 1. ovoga Zakona. Iznimno, Hrvatski sabor može jednu ili više mjera produljiti i nakon završetka elementarne nepogode ili epidemije, sve dok traje otklanjanje njihovih posljedica.

(3) Vlada Republike Hrvatske najmanje jednom u 30 dana pisanim putem izvješćuje Hrvatski sabor o poduzetim mjerama i njihovim učincima.

Članak 6.

Sudska zaštita

(1) Odluka o mjerama iz članka 3. ovoga Zakona upravni je akt protiv kojega nije dopuštena žalba. Protiv te odluke dopušten je Upravni spor koji se provodi žurno.

(2) Gospodarski subjekt prema kojemu je Odlukom Vlade Republike Hrvatske neosnovano ili nezakonito primijenjena neka od mjera iz članka 3. ovoga Zakona ima pravo na naknadu štete.

Članak 7.

Prekršajna odredba

(1) Novčanom kaznom od 10.000,00 do 100.000,00 kuna, kaznit će se za prekršaj pravna ili fizička osoba, odnosno, obrtnik ili drugi dobavljač roba ili usluga koji ne postupi po odluci Vlade iz članka 3. točke 1., 2. i 4. ovoga zakona.

(2) Kaznom iz stavka 1. ovoga Zakona kaznit će se gospodarski subjekt i za svaku ponovljenu a neizvršenu Odluku iz članka 3. ovoga Zakona.

(3) Imovinska korist ostvarena postupanjem gospodarskog subjekta suprotno Odluci iz članka 3. ovoga Zakona, oduzet će se Odlukom Vlade. Odluka o oduzimanju je upravni akt i protiv njega je dopušten Upravni spor.

Članak 8. Stupanje na snagu

Ovaj Zakon stupa na snagu danom objave u Narodnim novinama.

OBRAZLOŽENJE ODREDBI PREDLOŽENOG ZAKONA

Uz članak 1.

Objašnjava predmet Zakona.

Uz članak 2.

Definiraju se pojmovi u smislu ovog Zakona.

Uz članak 3.

Definiraju se ovlasti Vlade Republike Hrvatske u smislu ovoga Zakona.

Uz članak 4.

Definiraju se ovlasti Državnog inspektorata Republike Hrvatske u smislu ovoga Zakona.

Uz članak 5.

Definirano je ograničenje mjera propisanih člankom 3. ovog Zakona.

Uz članak 6.

Propisana je sudska zaštita protiv odluka Vlade iz članka 3. ovog mjeseca.

Uz članak 7.

Utvrđuju se kaznene sankcije za postupanje gospodarskih subjekata protivno odredbama ovoga Zakona.

Uz članak 8.

Utvrđuje se objava i stupanje na snagu ovoga Zakona.